

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évi 170.— L., félévre 95.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Hárde egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

G ALLAY DOMOKOS.

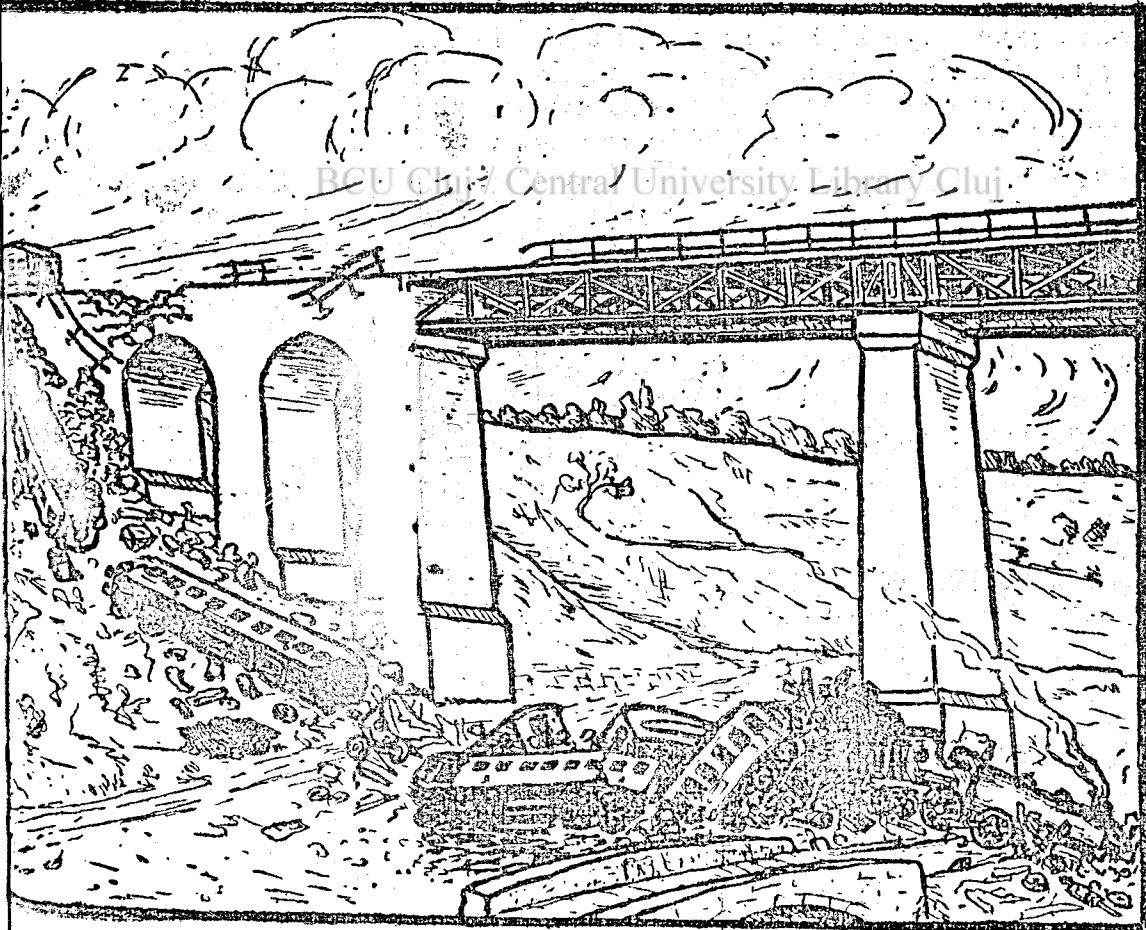
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

A Kisértő megmutatta rémes arcát

A nagy Kisértő — akár bolsevizmusnak, akár kommunizmusnak, akár nihilizmusnak, akár idegen szőlés szerint — ott terjed, ahol csak a földi falvak körül is. Halljuk a híreit, csak csábító hangját hallani. Az a hang körülöttük a ingatag vagy a szenvedésektől elcsigázott lelkeket: új világot ígér a meggyötörteknek; kenyeret, munkát igazságtételt, hala-

BCU Cluj Central University Library Cluj

halljuk átkos munkáját. Lelkeket tántorít és dühösen lázít egyház ellen, nemlélekesség ellen, hétközi élet ellen. A gazdasági nyomorúság bőséges életpéldét biztosít számára; a sötétség leplezi meg a megrontásait. Arculatát nem látni,

dást, boldogságot, minden jót, ami ma hiányzik az emberek életéből.

Olyanok mindig, a jámbor erkölcsök idején is akadáltak, akik hajlottak a Kisértő csábításaira: Mesék, legendák szólnak arról, hogy gyöngye, vagy hünre hajló lelkek hogyan dob-

Ghandi Londonban. Az indusok furesa prófétája Londonba érkezett, hogy részt vegyen az India helyzetét és alkotmányát tisztázó birodalmi konferencián. Szokásaihoz híven a legegyszerűbben utazott, a hajó legolcsóbb osztályán, holott jegye a legelőkelőbb osztályra szólott s Londonban is egészen egyszerű helyen szállott meg. Angliában a népszerűséggel, a hatóságok tisztelettel fogadták s ez nagyon jó hatást tett rá, szokásaiból azonban ez sem hozta ki. A díszes konferenciára rendes öltözetében ment: egyszerű fűrdőnadrágban s így tartotta meg figyelemmel hallgatott felszólalását is. Ebben teljes önállóságot követelt India részére, azonban az angol birodalom keretében. Ezzel megadta az alapot a tárgyalások eredményes folytatására és befejezésére is, az angol birodalom javára, de talán még nagyobb mértékben saját népe javára is.

Vége a szerb diktaturának. Sándor király királyi rendelettel véget vetett a diktaturának s visszaállította országában az alkotmányos kormányzást. Bár ez a valóságban csak hónapok múltán fog bekövetkezni, mégis általános megnyugvást kellett országában, annál inkább, mert a rendeletből sejteni lehet, hogy ezentul figyelemmel lesznek a horvátok, szlovének s az országok egyéb népeinek kívánságaira és érdekeire is. Jól értesült újságok hírei szerint a király francia felkérésre szakított a diktaturával.

Az angol kormány takarékoskodik. A megkapott nagy kölcsön nem akasztotta meg a kormány takarékosági intézkedéseit. Következésként keresztyülvitték a közalkalmazottak fizetésének csökkentését s az adók és vámok felemelését is ott, ahol ez szükségesnek mutatkozott. A takarékoságban a király jár elől jó példával, aki az államtól származó jövedelmének majdnem feléről önként lemondott. Az

angol alkotmány történelmében eddig ismeretlen módon a kormány teljes felhatalmazást kapott minden szükséges intézkedés megtételére s ezzel csak később köteles az országgyűlésnek beszámolni. A pontosan kidolgozott tervekrint tiz hónap szükséges angol pénzügyek teljes rendelkezésére s ha ez következik, jó hatását érezni minden ország.

Magyarország gazdasági jai. A magyar pénzügyi helyzet már a javulás útján van rövid lejáratu külföldi kölcsönök megújítása már majdnem bizonyos s igen valószínű, hogy a jövő évben a magyar kormány megkapja az hosszú lejáratu nagy kölcsön, amely a teljes rendelkezésére szükséges. Különösen jó hatást tették a Népszövetség ügyi bizottságára a magyar kormány már életbe léteztetett takarékosági intézkedései, amelyek a rendezésére várható komoly szándékokat bizonyítanak.

Utóhangok a dalosversenyről

Már több hete múlt, hogy a dalosverseny lezajlott, de azért úgy érezzük, mintha most is füllünkbe csengene azok a fenséges dalok, melyek a magyar dalosok ajkáról elhangzottak. A kolozsvári Magyar Színház még sohasem látott annyi embert falai között, mint amennyi a verseny két napja alatt ott szorongott.

A dalosok büszke, lobogós menetszlopa, a lobogó mellett lépkedő, magyar ruhába öltözött, bájos koszorus lányok, a magyar népviseletbe öltözött falusi dalosok, a földművesek és tanult emberek testvéri közössége, a dalárdák kitünő készülsége, a koszoruslányok gyönyörű tánc, a virágesővel kezdődő diszközgyűlés, stb.: mind-mind egy felejthetetlen élmény lesz mindazok számára, kik a dalosversenyen jelen lehettek.

A dalosszövetség, amely ma az legnagyobb és legtevékenyebb magyar kulturális szervezete, 10 éves fennállása óta munkát végez, amely méltán megérdemelt a romániai magyarság osztatlan elismerésében nincs is hiány. Nap-nap érkeznek a személyes és írásbeli üdvözlések, amelyek körülmény nemesak, hogy jól a dalosszövetség vezetőségének, hanem elismerésből és bizalomból erőt merít a vábbi nagy, — mondhatni egyre növekvő építő munkához.

Azonban — fájdalom — nincsen öröm nélkül.

Ugyanis ezt az ünnepi, áhítatos hangot bántóan megzavarta egy-két ugyaníró nyegle, fölényeskedő és lekicsinyelő futtatása egy kolozsvári napilapban.

egyik ur például a diszközgyűlésen
ott emlékezésbe köt bele, a másik
gyyszerűen lesajnálja az egész ügyet, ezt
„A dalostevékenység nem lelkesít; tul-
kezdetlegest és művésziellent látok
ami a neveltségesség határait szorolja.“

rossz indulatu, elfogult és a valóságnek
nem felelő mondatot felháborodva utá-
vissza, mert a mi dalkulturánk nem-
gy nem kezdetleges, hanem — a mű-
ből álló, elfogulatlan bíráló-bizottság
szerint — óriási fejlődést mutat.
nyilatkozott minden zeneértő

hogy a mi dalkulturánk „művésziellen“
amnak élénk cáfolata a temesvári,
arádi, marosvásárhelyi, szatmári, kolozs-
sb. dalárdáknak igazi művészi megnyi-
ása, mely a férfi- és vegyeskari éneklés
számban teljes mértékét nyújtotta.

Még a földmives-dalárdák előadása is
helyes volt, amely bámulatot váltott ki.
nem mi, hanem a bírálók és szakemberek,
meg a nagyközönség állapította meg.

De tegyük fel, hogy a dalárdák teljesít-
„kezdetleges“ és „művésziellen“ volt,
is azt kérdezzük, hogy mi ebben a ne-

vetséges? Talán az a neveltségesség, hogy a föld-
mivesek, munkások, iparosok és hivatalnokok
időt, pénzt és fáradságot szentelnek a magyar
dalkultura oltárára és szívükben szent és olt-
hatatlan lelkesedéssel elzarándokolnak a nagy
testvéri találkozóra, hogy tanuságot tegyének
önzetlen és buzgó munkájuk eredményéről?

Hát feleljen minden épeszü ember, hogy
mi ebben a neveltségesség? Azt hisszük, nem té-
vedünk, ha azt állítjuk, hogy aki ebben ne-
vetni valót lát, annak halvány fogalma sincs
a magyar dalkultura hivatásáról; céljáról és
jelenlegi színvonaláról. És főleg nincs fogalma
ennek kisebbségi értelemben vett értékéről.
Akinek pedig nincsen erről fogalma, az ok-
talan beképzelttségében ne tegye meg önmagát
egy nagy és szent ügy felülbíráójának! Nem
elég; hogy a román lapok napokon át támad-
ták a nagy magyar találkozó rendezőit, most
magyar lap részéről is ilyen utóhangot kell
hallanunk.

A szintiszta igazság az, hogy a Kolozs-
várt lezajlott negyedik országos dalosverseny
minden tekintetben fényesen sikerült, ami
nagy és kedvező hatással lesz a dalosszövetség
további fejlődésére és felvirágoztatására.

Tárcza Bertalan.

politikai hírek

Rad Jorga vagy megy? A
politikai helyzetben a bi-
balanság tovább tart. A
pártok vezető politiku-
ra kapnak meghívást az
adóhoz a válság ügyében.
etik, hogy a király Titu-
fogja megbízni pártközi
ny alakításával. A libe-
párt vezetősége cáfolja
hírt. Mint külön érdekes-
említjük meg, hogy a ki-
erdélyi politikusok is
kihallgatáson.

gáti és erdélyi politikusok
az ellentétek tovább mé-
k. A regáti ujságok a
jobb elkeseredés hang-
nak azokról az erdélyi
politikusokról, akik Er-
állósítani akarták.

Figyelemreméltó tervezet.

Boila Romulus a kolozsvári
román egyetem közjogi taná-
ra, a szenátus volt alelnöke,
nagyobb tanulmányt írt Ro-
mánia mai alkotmányáról. —
Boila szerint a mai alkotmány
nem felel meg a követelmé-
nyeknek. Boila tanulmányá-
ban az Okirálysághoz csatolt
országrészek helyzetével rész-
letesen foglalkozik és megál-
lapítja, hogy azok mai közjogi
helyzetükben alárendelt álla-
potban vannak és ezért nem
tudnak boldogulni. Boila Ro-
mániát három nagy tarto-
mányra osztaná fel. Ezeket a
tartományokat a történelmi
fejlődés által teremtett felté-
lek alapján szervezné meg. —
Eszerint az első tartomány
volna az Okirályság, Mol-
dova nélkül. A második tarto-

mány Moldova lenne Besz-
szarábiával és Bukovinával, a
harmadik pedig Erdély vol-
na Bánsággal a Körös folyó,
Szatmár és Máramaros vidéké-
vel. A három tartomány közül
az elsőben 220, a másodikban
200 és Erdélyben 180 tagu tar-
tományi gyűlés lenne. A tarto-
mányi gyűlések kiküldötteiből
alakulna a központi törvény-
hozó ház 60 taggal. A központi
törvényhozás intézné a kül-
ügyet, hadügyet, a vasutak, a
posta, a hajózás, légiközleke-
dés, a hitelforgalom, a vám-
politika, az államkölesönök és
az állambiztonság ügyeit. A
többi ügyekben a tartomány
gyűlések és a tartomány gyü-
lések hatásköre alá rendelt
tartományi kormányok intéz-
kednének. A tartományt kor-
mány 5 tagu minisztériumból

állana. Megállapíthatjuk, hogy az új alkotmány-tervezet az állampolgári jogok, a nyelvi és vallási szabadság kérdéseiben emelkedettebb szellemű, mint az érvényben lévő román törvények, de a gyulafehérvári ígéretek meg sem közelíti.

Politikai körökben élénken foglalkoznak Boila tervezetével. Különösen a Nemzeti Pártnak azok a politikusai üdvözlik örömmel az új tervezetet, akik egy idő óta Erdély önállóságáért folytatnak harcot.

* HIREK *

Nagy kitüntetés érte Balogh Arthurt. Dr. Balogh Arthur volt egyetemi tanárt, lapunk kiváló munkatársát nagy kitüntetés érte. A Nemzeti közí Kisebbségi Egyesület tanácsülésén dr. Balogh Arthurt megválasztották az egyesület rendes tagjává. Balogh Arthur kitüntetéséhez a magunk részéről is sok szerenését kívánunk és kívánjuk, hogy nagy tudását és tetterejét ezután is még hosszú ideig gyümölcsöztesse az elárult kisebbségek javára.

Óriási részvét mellett temették el a biatorbágyi bombamerénylet áldozatait. A biatorbágyi bombamerénylet áldozatait a budapesti Vérmezőn tartott gyászszertartás után a Farkasréti temetőbe temették el. A gyászszertartáson megjelentek csaknem az összes miniszterek, a kormányzó képviselőiben gr. Károlyi Gyula miniszterelnök és a külföldi követek. A gyászszertartáson 50 ezer ember vett részt. Zsitvay Tibor a kormány és a magyar nemzet nevében megrázó erejű gyászbeszédet

tartott. A Zsitvay gyászbeszéde után a fejravatalozott áldozatokat Báyer esztergomi róm. kath. püspök, Ravasz-László ref. püspök, Józán Miklós unit. püspöki vikárius, Kis Arnold főrabbi, Theveri skót lelkész bucsuztatták el. A Farkasréti temetőben levő díszsírhely felé a magyar nemzet emlékoszlopot fog emeltetni.

A bombamerénylet ügyében a vizsgálatot lázasan folytatják. Eddig a rendőrség megállapította, hogy a merényletet a mai társadalmi rend ellen törő kommunista és nihilista szervezetek rendezték. A merényletök személyére vonatkozólag még nem tudtak semmit sem megállapítani. A merényletök fejére 15 millió lej értékű vérdíjat tűztek ki.

Kártalanítják a dévai csángókat? A dévai csángó telepések földkiszajátítási ügyében újabb lépés történt. Hunyadmegye prefektusa azt ajánlotta a földművelésügyi miniszternek, hogy a dévai telepéseket kártalanítsák természetben, bánáti földdekből. Állítólag a sok igazságtalanság után ilyen módon, rövidesen rendezni is fogják a csángók ügyét.

Utjelző táblákat kell felállítani a falvak végére. A belügyminisztérium körrendeletben utasította a megyei mérnöki hivatalokat, hogy a községek határain állíttassanak fel utjelző táblákat. A táblákon pontos utasításban kell feltüntetni az összes utelágazásokat. A táblákat nem központilag fogják elkészíttetni, hanem minden község önállóan rendeli meg, vagy készíti el.

Korai hó. A hegyvidékeken megindult a havazás. A Hargitát és a szinajai hegyeket nagy hó borítja. Egész Romániában lehült a hőmérséklet.

Újra sor alá állítják a felmentett hadköteleseket. Évekkel ezelőtt sokat foglalkoztatták a katonai hatóságokat azok a hírek, hogy a sorozásokon több sorozóbizottság pénzért mentette fel a hadköteles ifjakat. Két évvel ezelőtt ezért Szatmár, Bihar, Maramaros megyékben új sorozást is rendeltek el a felmentett ifjakra nézve. Most hasonló okok miatt Bukarestben alakult új sorozást tartani. Ezekkel az eseményekkel kapcsolatban elhatározták a hadügyminisztériumban, hogy az 1919 óta felmentett hadkötelesekből fogják sorozni.

Őszi viharok. Temes- és Hunyadmegyékben pusztító őszi vihar volt. Az itéletidő legnagyobb pusztítást Temesvár és vidékén végezte. A vihar délután 3 órakor tört ki teljesejével, úgy, hogy éjszakai tétség borult Temesvárra és vidékére. A szélvész ereje embereket vágott a földhöz, évszázados fákat csavart ki tövesség háztetőket rombolt szét és teljesen tönkretette a villamoslágitási hálózatot. A teljes tétségben az utcákon csak a megbesültek jajveszékését lehetett hallani. A bánági viharok halálos áldozata és nagyon súlyos sebesültje van. Hat sebesült állapota életveszélyes. A vihar Hunyadmegyében is hatalmas pusztítást végzett. Dévában egy lovas kocsit Marosba fordított. A kár száz millió lejre rug. — Óriási pusztított Honduras amerikai állam fővárosában Belizeben is. A borzalmas őszi vihar a fővárost csaknem teljesen romokba döntötte. Ez száz ember halt meg. Az amerikai Egyesült Államok kormányja hadihajók útján küldte a szerencsétlenek által sujtott lakosságnak.

kiállítás lesz Szászrégeni iparosoké. Október 9—11. napjainak a kiállításra. A kiállításra. A kiállításra. A kiállításra.

Madéfalvi tanítónő. Radui Julia madéfalvi tanítónő Gyimesfelsőlokra. A madéfalvi szülőket. A madéfalvi szülőket. A madéfalvi szülőket.

Regátban a végrehajtók. Regátban a végrehajtók. Regátban a végrehajtók. Regátban a végrehajtók.

Hajószerelesség törzsi. Hajószerelesség törzsi. Hajószerelesség törzsi. Hajószerelesség törzsi.

Üdvös rendelet. Magyarországon a földmivesek tartozásainak és a tartozások kamatainak megfizetésére három hónapi haladékot adtak. A magyar kormány erre vonatkozó rendelete általános örömet keltett a kisgazdák körében.

Halált okozó kukoricaszem. Szeged közelében, Szatymazon Nagy Ferenc gazdálkodó négyéves kislánya játék közben lenyelt egy kukoricaszemet. A kukorica a gégecsőben megakadt. Kórházba szállították, ahol gégemetszéssel iparkodtak rajta segíteni. Az operáció nem sikerült és a kisfiú meghalt.

Végzetes tévedés. Vas Mihály dicsőszentmártoni róm. kath. kereskedő és felesége, aki szintén róm. katolikus, újonnan született gyermeküket bejelentették a dicsőszentmártoni anyakönyvi hivatalnál. A gyermeket róm. katolikus vallásúnak iratták be. Vas Mihály a napokban megjelent az anyakönyvi hivatalban, hogy a kereszteléshez szükséges okmányt kivegye. Vasék el is vitték a gyermeket keresztelni és átadták a szükséges iratot a káplánnak. A káplán megállapította, hogy Vas Mihály gyermekét a dicsőszentmártoni anyakönyvi hivatalban, zsidó vallásúnak könyvelték el. Vizsgálat indult, hogy a tévedésért ki a felelős?

Elmaradnak a hadgyakorlatok! Takarékosági okokból a szokásos őszi hadgyakorlatokat nem tartják meg. Ezzel kapcsolatban a hivatalos lap közli, hogy a behívott tartalékos tisztek és az összes hadnemek alacsonyabb rangú tagjai, az 1928-as lovassági korosztály kivételével, nem tartoznak bevonulni, miután ez a hadgyakorlat újabb rendelkezésig elmarad. Az 1928-as lovassági korosztály bevonulása kötelező.

Délszerbiában éhínség van! A jugoszláv Vöröskereszt Egyesület kiáltványt intézett Szerbia népéhez. A kiáltványban bejelenti, hogy Boszniában, Montenegróban és Délszerbiában nagy éhínség uralkodik. A felhívásban felszólítják a lakosságot, hogy adakozzék az inséges lakosság számára. A Vöröskereszt Egyesület kétezeröttszáz vagon élelmiszert és ezerkétszáz millió dinárt (4 ezer millió lejt) kér Szerbia néptől az inségesek részére.

A jó tankönyv megkönnyíti a tanító munkáját. A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. kolozsvári könyvkiadó vállalat hosszas utánjárással, nagy körültekintéssel és kiváló szakferfiak bevonásával, az elemi iskolák részére oly tökéletes tankönyveket hozott forgalomba, amelyek az összes követelményeknek a legmesszebbmenő módon megfelelnek és a tanítás eredményességét biztosítják. A több, mint 10 év óta kiválóan bevált és újfólag átnézett Fejes—Felméry-féle ABC-én és a Bencze—Dávid—Bácsi-féle egyénes tankönyveken felül újfólag megjelentek Lőrinczi Ferenc igaztanító összeállításában a „Román olvasókönyv és nyelvtan a III. és IV. oszt. számára, — továbbá „Román olvasókönyv és nyelvtan“ az V. VI. és VII. o. számára, — és „Románia történelme“ a III. és IV. o. számára. — Ezen utóbbi könyvek kiadásával az összes tantárgyakra nézve elsőrangú tankönyvek állanak a tanítók rendelkezésére. — Bővebb tájékoztatást a „Minerva“ tankönyvjegyzéke nyújt. — Megkeresésre tankönyvjegyzéket és ismertetési példányokat a Minerva Rt. (Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5. sz.) készségesen küld.

Tanító Ur! Mielőtt tankönyvfüzet és iskolaszer megrendelését megtenné, kérje a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R.-T. tankönyvjegyzékét. Cim: Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5. (Brassai-u.)

Lezuhant a bukarest—párisi repülőgép. Borzalmas repülőgép szerencsétlenség történt Olteniában. A Bukarest—párisi repülőgép viharba került, egyik szárnya letört és a gép a földre zuhant. A magyarányu repülő-szerencsétlenségénél heten haltak meg. A hét halott közül négyen utasok voltak. A szerencsétlenül járt utasokat a falusiak kifosztották.

Per a színes pántlika miatt. A nyárádköszvényesi műkedvelők színre hozták a „Falusi roszszá”-t. Sebesi Ferenc gazdálagányt a csendőrség azzal vádolta meg, hogy piros-fehérvörös szalagot tűzött a kalapjára. Az ügyet most tárgyalta a marosvásárhelyi törvényszék. Sebesi Ferencet felmentették a vád alól, mivel bebizonyítást nyert, hogy más színű szalagok is voltak a kalapjára tűzve.

Rablótámadást intéztek a Brassó—bukaresti vonat ellen. Brassó és Bukarest között az alsótömösi állomáson három árvas bandita ugrott föl egy vonatra. Revolverrel akarták a személyzetet a vonat lefékezésére kényszeríteni. A mozdonyvezető nem vesztette el lélekjelemlétét, a vonatnak teljes gőzt adott, mire a rablók a vonatról leugrálnak, elmenekültek.

Segítsetek! A felsősófalvi tüzkárosultakat segélyező bizottság elnöksége átiratot küldött a Magyar Néphez, melyben kimutatást közöl az eddig befolyt segélyekről. A kimutatást lapunk korlátozott terjedelme miatt nincsen módunkban részletesen leközlölni. — Az eddigi gyűjtés eredménye: összegyűlt 428 ezer 708 lej. Minthogy az összes kár 16 millió lejre rug, a begyűlt összeg 5%-át sem fedezi a tényleges kárnak. A segélyező bizottság ez uton fordul a magyar társadalomhoz,

hogy akármilyen kicsi összeggel járuljon hozzá a 123 leégett család segélyezéséhez. Közeledik a tél és attól lehet tartani, hogy ezek a családok és 220 gyermekük hajléktalanul maradnak.

Nem fogy a gyufa! A monopol igazgatósága megállapította, hogy a gyufa megdrágulása miatt az emberek sokkal kevesebb gyufát vásárolnak, mint ezelőtt. Ezért a monopol igazgatósága tárgyalásokba kezdett az állami gyufagyárak külföldi bérlelőivel, hogy a gyufa árát szállítsák le. A gyufagyárak bérlelője, az ugynevezett Kreuger-pénzcsoport, hajlandónak mutatkozik a gyufa árának leszállítására, ha az állam is enged a gyárak bérleti összegéből.

Művelődési mozgalmak

UNITARIUS IFJUSÁGI KONFERENCIA. A Dávid Ferenc Egylet Ifjúsági Köreinek Egyesülete Szervezete augusztus 20—24 között tartotta IV. konferenciáját Nyárádszentlászlón.

A konferencia főbb programját azok az előadásorozatok képezték, melyek felkarolták a különböző társadalmi osztályok ifjúságának kérdéseit. Az első napnak érdekessége az a beszámoló volt, melyben a világ unitárius és más szabadelvű mozgalmait ismertették. Ifj. Szabó Samu: A tanonkérdésről, Deák Berta: Iparos, kereskedő lányok neveléséről, Ferencz József: Mikó Imre, Ifj. Ürmösy Károly: Vallás, fajtság, szocializmus címen tartottak előadást, Ébert Hajnalka: A cseléd-lányok gondozásáról, Bedő Boriska: Az unitárius leányok szerepe az egyházi belmisszióban címen értekeztek. Kriza Kálmán németországi tapasztalatai révén rajzolta a mai nehéz gazdasági helyzetet, Gyallay-Pap Zsigmond: A nép és az intelligencia és Balázs Ferenc: A jövő intelligenciájáról és a szövetkezeti eszméről tartottak érdekes előadásokat. A konferencián mintegy 200 ifjú vett részt, köztük nagy számban falu-

Baromfivész ellen biztos szer
a „CALOBIN”

Ne mulassza el megrendelni haszná-
lali utasítással. Ára literenként 80 L
„CALOBIN” vezérképviselő
Cluj-Kolozsvár,
Cal. Moşilor—Monostori-út 87. száma

siak, kik szintén nagy érdeklődéssel hallgatták az előadásokat, hozzászólásaikkal is részt vettek az azokat követő vitákban.

Az egyházat a konferencián Varga Béla egyházi főjegyző magyarországi unitárius ifjúsági egyesületet Dr. Borbély András Kriza Kálmán képviselték. Az ifjúsági egylet kiküldött képviseltette magát, vagy levélileg növelte a konferenciát, így a magyarországi unitárius ifjúság is, konferenciának külföldi résztvevője is volt, Morgan amerikai egyetemi tanár és neje, és Robt Hoagland lelkész az amerikai angliai unitárius ifjak kiküldött.

A konferencia után Szentgyörgyön tartott ifjúsági nap, hol Lőrinc Géza és Gyarmathy Árpád tartott előadásokat. A konferencia a falusi és városi ifjúság leledésének egy újabb megnyilvánulása volt.

MAGYAR ÉLET KONSTANCA CABAN. Konstancaiban megrendült a magyar műkedvelők egyesülete. Diszelnök Dr. Májor Károly ügyvéd, az egyesület vezetője pedig ifj. Barabás Ferenc lett. A műkedvelői egyesület tanemulatsággal egybekötött előadást rendezett. Nagy sikerrel adták elő a magyar műkedvelők Tóth Edének a Falusi népszínművét. A konstancai kikötő-városban a magyarországi görög műkedvelők szinpadán tartottak. A város tarka népességében élő magyarok óriási sikeresedéssel hallgatták végig a színpadon sikertelen előadást.

MŰKEDVELŐI ELŐADÁS KORONDON, A korondi-Hangyafogyasztási Szövetkezet igazgatósága és felügyelőbizottsága mind koros emberek, műkedvelői előadást rendezett. Színrekerült Bácsi Tibortól „Az elveszett ember” című népszínmű. Az előadás kitűnően sikerült. A tisztaság delmet a felsősófalvi tüzkárosultak részére juttatták.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Vessük gabonáinkat beérett szántásba!

Ez év július-havában, látva a tavaszi ugarolásokat, elgondolkoztam, hogy miként is lehet ezeket a használatban lévő gazdasági felkészülések mellett vetésig rendesen megmunkálni, hogy az beérett legyen. Igen sok helyen a tavaszi ugarolást lágyban végezték el, a felhánt barázdák nem omlottak szét, egyben maradtak és téglakeményiségüvé váltak.

Az ugar tartásnak az volna a célja, hogy az egy évi pihentetés alatt megfelelő munkákkal földjeinket buzavetés alá megfelelően előkészítsük, azokban rendszeres munkákkal a nyers növényi tápanyagokat olyan állapotba hozzuk, hogy azt növényeink könnyen felvelessék.

Téglakeményiségű szántási hasábokban semmi élet nincsen, a gazdának segítőitársai, a talajbaktériumok itt nem tudnak megélni és hasznos munkáikat nem tudják elvégezni. Éppen ezért arra kell törekednünk, hogy megfelelő talajmunkával a hasznos talajbaktériumoknak a megélhetéshez szükséges életfeltételeket megadjuk.

Gazdasági növényeink csak beérett talajon hoznak megfelelő termést. Azt már mindenki tapasztalhatta, hogy nyers földbe, ami rendesen rögzösen is marad, az elvetett mag nagyon későre kel ki és a kelés is rendesen hiányos és bokrosodása is gyenge. Hiányos, rossz bokrosodású vetés pedig, ha rossz tél

jön rá, nem sok termést ad. A beérett földbe vetett mag gyorsan kel, kelése egyenletes, még ősz folyamán megerősödik és kemény rossz tél lényeges kárt nem tehet benne.

Szántóföldünk beérett állapotát, ha nyitott szemmel járunk, igen könnyen meg lehet állapítani:

1. Beérett szántás színe sötétebb.
2. Az apró rögök is porhanyókká válnak, ha azokra rá lépünk egészen könnyen szétmálnak.
3. A beérett szántást, ha végig megyünk rajta, rugalmasnak találjuk.
4. Ha egy marék földet a kezünkbe veszünk, és szétdörzsöljük, nem találjuk durvának.
5. A szántás felülete egészen összeáll, egy kissé meg is van puffadva.

Ha olyan földekbe vetjük gabonáinkat, amelyek a fenti tulajdonságokkal bírnak, rossz termésünk nem lehet.

Vetés alkalmával ne ragaszkodjunk dátumokhoz, ne vessük el buzánkat kisasszony napjáig, ha a földünk nincsen beérett állapotban, inkább várjunk még két hetet, mert a két héttel később, jól munkált földbe vetett buza gyorsabban kel és szebben fejlődik, mint a nyers, rögzös földbe vetett buza.

Szentannay Dénes,
okleveles gazda.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„Minerva Biztosító” R.-T.

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

Gazdasági kiállítás lesz Székelykeresztúron.

Az udvarhelymegyei Gazdasági Kamara október hó 5-én Székelykeresztúron gazdasági és állatkiállítást rendez. A gazdák nagy lelkesedéssel készülnek a kiállításra. Különösen a gyümölcsstermelők körében tapasztalható nagy érdeklődés a kiállítás iránt.

Amerikában értékesítik a tudományos kutatások eredményeit. Többször megemlékeztünk lapunkban arról, hogy a növényvédelem terén sikerrel fel lehet használni az állatok munkáját. Mint legközönségesebb esetet ismertettük, hogy a katicabogár nagy pusztítója a levéltetveknek és hogy ezt az

amerikai gyümölcsstermelők gyümölcsöseikben alkalmazzák a káros levéltetvek pusztítására. Arról is megemlékeztünk, hogy a tudomány a vértelű ellen egy kis darazsat állított az ember szolgálatába. Érdekes hírt közölhetünk most ezekkel a dolgokkal kapcsolatban. Észak-amerikai déli részén a cukornád ültetvényekben nagyon elszaporodtak a cukornádat pusztító molyok. A cukornádsztermelők a délamerikai Peruból 1 millió molypusztító darazsat hozottak repülőgépen, hogy a káros molyokat kipusztítsák. A tudományos kutatások eredményeit tehát kezdik a gyakorlati életben haszonnal alkalmazni ott is, ahol erre eddig gondolni sem mertünk.

PIAC

Emelkedni fog a buza ára!

A földművelésügyi minisztériumban tanácskozásokat folytattak a buza árának szabályozására vonatkozólag. A tanácskozások alkalmával tervezetet dolgoztak ki, hogy a buza árát métermázsánként 400 lejre lehessen felemelni. A tervezet végrehajtására természetesen csak akkor kerülhet sor, ha törvényhozásilag elintézik az ügyet.

Ettől a hatósági beavatkozástól függetlenül is bizonyos javulás észlelhető a buza árában. Valószínűleg azért, mert az idei termést általában tulbecsülték. Most, hogy mindenhol kezdik a cséplést befejezni, kiderült, hogy a termés sok vidéken nem elég még a helyi szükségletek fedezésére sem, nemhogy eladásra jutna belőle. A külföldi gabonakereskedők egy idő óta

jobb árakon vásárolnak s ez is kezdi a piacon jótékony hatását éreztetni.

Valószínű tehát, hogy a buza ára a közel jövőben jelentékenyen fog emelkedni.

Előkészületek a gyümölcskivitelre. A román államvasutak igazgatósága leszállította a gyümölcs kiviteli illetékét. Az új tarifa szerint egy vagon gyümölcs szállítási illetéke 1500 lej helyett 500 lej lesz. A rendelkezés szeptember hó 15-én lépett életbe.

MEGREDELHETŐ
HALASZI-SÁNDORNÁL
CLUJ-CALEA-REGELE FERDINAND 109

KOLOZSVAR, FERENCZ JOZSEF-UT

IPARI ROVAT

Állami támogatást várnak a kisiparosok.

A kolozsvári Ipartestület és a Kisiparosok Szövetségének kezdeményezésére a kolozsvári kézműiparosok a kolozsvári Ipartestület székházában nagyszabású gyűlést tartottak. A gyűlésnek hét fő tárgya volt: 1. Az adók méltányos kivetése és a forgalmiadók eltörlése. 2. a betegsegélyző törvény megváltoztatása a követelmények szerint, 4. a kézműiparos kamarák felállítására, 5. a kis- és kézműiparosok hitelintézetének megalapítása, 6. közmunkák nyújtása iparosok számára az állam részéről, 7. helyi panaszok.

A gyűlés résztvevői a felsorolt pontokat megvitatták és az összes kérdésben egyhangu határozatot hoztak. A határozatok lényege az, hogy a kézműiparosok fenmaradását az államnak kell biztosítani. Ezért a gyűlésen hozott határozati javaslatot a gyűlés végrehajtó bizottsága az iparügyi minisztérium elé fogja terjeszteni.

Rekvirálhatók a pékműhelyek.

A minisztertanács felhatalmazta a hadügyminisztert, hogy péksztrájk esetén a pékműhelyeket és malmokat lerekvirálhassa. Rekvirálás esetén a pékműhelyek és malmok alkalmazottait és munkásait katonai szolgálatra fogják behívni és mint katonák kell, hogy szolgálatot teljesítsenek a műhelyekben és malmokban. A szigorú intézkedéssel a közéletmezés zavartalan menetét akarják biztosítani.

MULATTATÓ

A SZERETET.

*Nagyobb kincs e földön
Nincs a szeretetnél...
Örülj, ha valaha
Valami jót tettél,
Nagyobb kincs e földön
Nincs a szeretetnél.*

*Hogy nyoma ne vesszen,
Hogy ne legyen vége:
Beírja az Isten
Csillagos könyvébe,
Hogy nyoma ne vesszen,
Hogy ne legyen vége.*

*Ha csak egy könnyet is
Egyszer letöröltél:
Édesebb öröm az
Minden más örömnél,
Ha csak egy könnyet is
Egyszer letöröltél.*

*Mikor rá se gondolsz,
Mikor nem is várnád:
Isten két kezéből
Ezer áldás száll rád,
Mikor rá se gondolsz,
Mikor nem is várnád.*

Pósa Lajos.

A buzaföld.

1916 nyarán a franciák előnyomulása messze visszanyomta a német frontot oly vidékekre, melyek addig a hadtápkörzet békéjét élvezték. Ettől fogva azonban csend volt ezen a vonalszakaszon. Két holsteini földműves, kik egy pionírsapatnál teljesítettek szolgálatot, először került erre a vonalra s mi szemükbe tünt, egy érő buzatábla volt, melyet alig bántott a gránáttüz.

— Senki sem fogja learatni a gabonát! — szól az egyik. — A föld alig van ötven méternyire a drótakadályunk mögött. A szem ki fog peregni a kalászból, magamagát elveti. De vajon lesz-e belőle tavaszra új vetés?

— Nem lesz! — felelte a bajtársa, ki a gazdasági főiskolában egy tanfolyamot lehallgatott volt. — A föld nem kap szántást, természetesen, hogy a sűrűn kipergő magból sok

megesirázik és szárát is hajt, de mégis a gyom fog felülkerekedni. És aztán, ha a föld így marad, a szívós vad burján nemsokára megsemmisíti a nemes növényt. Minden az első sarjazás válságos idejétől függ. Ha senki sem segít, a katáng, konkoly, rozsnok, vadborsó győz.

Ősszel azonban, mikor a szalma szárazon és üresen földre romlott, gépfegyver- és srappeltüz szántotta végig a földet, hogy csak úgy porzott. Vas szántotta, kén és foszforgáz megtrágyázta. Vad össze-visszaságban szántódott, boronálódott be a kipergett buza s nemsokára hó takarta be a különös vetést. És mikor tavasszal félénken, óvatosan előbujtak az első buzaszálak, a franciák valami újfajta mérgesgázt adtak le, mely vastag felhőként hömpölygött végig a nyirkos földön. A gyom gyenge csiráját ölte-e ki a gáz, vagy a nemesített buza volt-e ellenállóbb, elég az hozzá, hogy egy nap a két holsteini gazda ismét megérkezett szekérével, újra csak buzatáblát talált azon a helyen. Igaz, hogy nagyon felverte a gyom s itt-ott sok kopasz folt volt, de az iskolás gazdának is be kellett ismernie, hogy a buza került felül.

— No, ezt még ne tekintsük bizonyítéknak. De ha mi a jövő esztendőben is itt leszünk és akkor legalább hatvan százalék erejéig nem a gyom lesz a győztes, hinni fogom; hogy a háboru szerencsésen végződik.

— Igen, igazad lehet, — mondta a barátja. — Idővel a föld elvadul, kisoványodik; ha az ember magára hagyja. És az elvadult földet be is kell oltani, ugy-e?

— Igazad van, felelt a tanultabb bajtárs. — Megfelelő baktérium-tenyészeteket és nitrogénygyűjtőket kell a talajban elhelyezni. Vannak bizonyos vegyi folyamatok, képletekben is ki lehet azokat fejezni, de már rég elfelejtettem hogyan.

Néhány héttel később a németek könnyű gyalogsági támadással előbbre tolták a frontot, a buzaföld szélén pedig egy pionírszakasza ásta be magát hadigyógyszer-raktárral. Ősszel pár repülőgépről dobott bomba szétrobbantotta a raktárt, melynek tartalma szerteszt freccsent és benedvesítette, megpácolta, megperzselte a talajt.

1918 nyarán a két bajtárs megrakta pakk-szekerét; vonultak északkelet felé vissza, vissza. Még egyszer utoljára végigsiklott tekintetük a földjükön. És azt látták, hogy hatvan-

százalék erejéig újra a buza került felül. Igaz, hogy gyér volt és kuszált, s imitt-amott felverte a bogánes és vadborsó, de mégis csak buzaföld volt, mely magától vetődött be és növelt kalászt.

Novemberben otthon, hazájukban voltak, hol megszűnt a vezetés és rend. Kalandorok és népbolondítók emésztették az ország erejét és sok lelken erőt vett a csüggedés. A két barát a vidéki vásáron találkozott s a gonosz időkről beszélgetett.

— Tönkre megyünk — szólt a tanult gazda. — Senki sem törődik a renddel, minden szétzúlik, csupa aljasság mindenfelé.

— Emlékszel-e még a buzaföldünkre odakint a fronton? — szólt a barátja. — Csupa háborus nyomoruság, mérges gáz, srappeltüz, piszok, mocskok, mindenféle vad dolog segítette fejlődésében a buzát. Az egyszerű józan

ész azt mondta, hogy tönkre kellene menni — és mégis másképen lett.

— Véletlen, — felelt a másik. — Láttát te gazdátlanul maradt más földet is, mely gyomfészekké vált.

— Te azonban azt a buzaföldet jövőt jóslónak hitted, maradj hát csak emellett. Mi is magunk vetjük el magunkat és az a gonoszság, romlottság, szenny, ami most felszínre tört, az segíti át a fiatal új csirákat az első nehéz időkn. Hidd el, így van. Pár év múlva hatvanszázalék erejéig újra csak buzaföld lesz a mi életünk mezeje is. Aztán jön a gazda szolgálójával, ekéjével. Fel a fejet, — ezen is át esünk. A talajtól is függ, hogy mi terem meg inkább benne, buza-e vagy gyom. Nem tehetek róla, de én hiszem, hogy mi buzatermő föld vagyunk.

Németből fordította: Z. S.

Apróságok * Adomák

Légy repült a kántor ur gyomrába.

Ezelőtt 41 évvel történt az alábbi história. Gerend község református hívei új harang felszentelési ünnepélyre készültek. Akkoriban kevés volt a jóhangu orgonista-kántor s így távolabbi vidékről kértek fel egy-egy megfelelő kántort, ki az alkalmi és ünnepélyes istentiszteleteken tevékenykedjék.

Gerend községben akkoriban nem lévén kántor, a nagyenyedi református képzőtől kértek egy jóhangu orgonistát. Meg is érkezett a kikért ifju mint negyedéves kántorjelölt és az ünneplő nagy közönség bámulatára és osztatlan tetszésére, gyönyörűen orgonázott és énekelte a megfelelő zsoltárokat.

Mikor a kijöveteli „Hallod Uram” című felséges dallamu éneket játszta, nyáridő lévén, egy szemtelen tolakodó légy a nyitott szájjal éneklő ifju kántor szájába repült s lassan mind beljebb húzódott a garaton s azt

csiklandozva, végre a gyomorba jutott. A kántor csak hihogott, krárogott s a végén énekelni nem tudván, csak az orgonajátékkal fejeződött be az ünnep.

Istentisztelet után a papi házhoz gyűltek össze a hivatalos férfiak.

Jön az ifju kántor is, köhécseelve, hepeg-hápog, beszélni is alig tud. Kérdi az esperes:

— Kedves öcsém, mondja csak, mi történt magával, hogy a kijáró éneknél olyan botrányt rendezett?

— Jaj, Nagytiszteletű Ur! Még most is mozog a hasamban.

— Mi?

— Egy szemtelen nagy légy repült a számba, éppen akkor, amikor énekeltem, hogy „Ennél drágább és jobb kincs...” Tovább már nem tudtam semmit, mert a légy alá és fel járt a gégémbe s még most is itt van! — mutat a gégéjére. — Mit csináljak vele?

— Majd csinállok én vele valamit, — szólott az elősiető és jóízűen nevető papné s már is hozta tálcán a házilag főzött szilvóriumot. — Ebből igyék meg három pohárral, biztosítom,

hogy a légy vagy kimászik, vagy elpusztul.

Ez volt az öröme az ifju kántornak, ki az itókát amugy is szerette. S ez lön egyuttal halála a szemtelen, tolakodó légynek. Pár pillanat alatt lecsuszott az ifju kántor gyomrába halottnak. A kántor alig győzte köszönni és kezét csókolni a jólelkű megmentő papnénak. Volt is aztán nevetés. Köszzájon forgott sokáig, hogy: „Légy repült a kántor ur gyomrába.”

Kézli: Nagy Sándor.

Boldog házások.

— Olyan boldog házaseletet élek, — dicsekszik Péter gazda. — mint senki e világon:

— Sohasem veszekszik feleségével?

— Hogyne, de mindig nevetéssel fejezzük be.

— Hát az hogyan lehetséges?

— Nagyon egyszerűen! Ha méregbe jön az asszony, mindig a fejemhez vág valamit, ami a kezeigyébe akad. Ha eltalál, ő nevet, ha nem talál el, én nevetek.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskerő levélhez mellékeljenek 20 lej, könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van.

B. J. Kisjenő. Ne ijedjen meg a fenyegetésektől. A termelő saját borát áruba böcsáthatja. Egyetlen feltétel, hogy 50 liternél kisebb mennyiséget nem adhat el egy tételben. Természetesen feltételezzük, hogy borteherelési adóját rendezte.

M. Gy-né. Székelyudvarhely. A megavasodott zsirt a következő módon javíthatjuk meg. Ha az avasodás nem tulságosan nagy, a megavasodott zsirt hagymával kell átsütöni. Ha az avasodás csak kezdődött, az ilyen módon kezelt zsirt főzésre minden további aggodalom nélkül fel lehet használni. Ha a zsir avasodási állapota olyan, hogy a hagymával való kezelés után nem javul meg, a következő módon járunk el. Gyenge szódadikarbóna oldatot készítünk. 2-3 liter vízbe 2-3 evőkanál szódadikarbónát teszünk. A meglangyosított vízbe a zsirt úgy átgyurjuk mint a vaját szokás. Ha a folyadék lehült a zsir magától felszáll a mosóvíz tetejére és onnan lemerhető. Ezután a zsirt forrásig felmelegítjük (esetleg hagymával) és el tesszük. Az ilyen zsirt minél hamarabb el kell fogyasztani. Az avas zsir edényeit forró lugos vízzel mossuk ki és csak nagyon alapos tisztogatás után helyezünk azokba megint zsirt.

B. I. Azt írja, hogy két esztendei távolléte alatt az agrár kiszájtítás folytán kapott telkére a szomszédja fákát ültetett, sőt a szomszéd úgy építette fel házát, hogy az Ön telkéből egy 50 em-es távot elvett a fallal és további 40

Mindnyájunkat érhet szerencse!

csak a kínálkozó alkalmat kell megragadni.
Ilyen alkalom adódik most, ha

Református Kórház Sorsjegyet vásárol.

Főnyeremény: Egymillió lei

Több 200.000, 100.000, 50.000, 20.000 és 10.000 L nyeremény

Kapható tőzsdékben, bizományosoknál és a **Központi Sorsjegyirodánál** Cluj-Kolozsvár, Str. Braşianu (volt Király-utca) 51. sz.

Telefon: 905.

centimétert pedig az eres csepegőjével foglalt el. Azt kérdezi mit tehet ez ügyben? Ha az építkezés ellen nem tiltakozott; akkor, amikor az építési engedélyt kiadták, illetőleg amikor szomszédja az építést megkezdte, úgy nem kötelezheti szomszédját a ház lerombolására. Joga van azonban arra, hogy szomszédjától az elfoglalt terület értékét forgalmi áron behajtsa. A kertjébe ültetett fák az Ön tulajdonát képezik. Azokért a szomszéd semmiféle kártérítést nem követelhet. Ha békés úton nem tudná vele a dolgot rendezni, indítsa meg szomszédja ellen a pert, mert biztosan meg fogja nyerni. Feltételezzük, hogy a kérdéses területhez való tulajdonjogát minden kétséget kizárólag igazolni tudja. Erre vonatkozólag megfelelő okmányt kaphat a másodfoku kisajátítási bizottságtól, amelyik a megyeszékhelyen működik, vagy pedig a vármegyei gazdasági tanácsostól. (Consilier Agricol.)

M. K. Csanólos. A télire elteendő csalamádét akkor kell lekaszálni, amikor cimerét kihányta. Tehát valamivel tovább lehet hagyni, mint a zölden feltakarmányozandó csalamádét. A csalamádét két féle képpen lehet télire eltenni. Be lehet savanyítani verembe és zombolyai kazlat lehet készíteni. Besavanyításnál a vermet nemcsak színültig, hanem azon felül is megtöltjük csalamádéval, ha lehet szecsakázva. A verembe rakott takarmányt alaposan letapossuk és a végén földdel légmentesen elzárjuk. Ha az erjedés következtében a takar-

mány roskadni kezd a veremben, és a föld rajta megreped, be kell tönni a repedést, mert a takarmány megromlik.

Zombolyázásnál a következőképpen járunk el. A földszinére szalmaágyat készítünk és arra rakjuk a lekaszált csalamádét. A rakáson lehetőleg járassuk a szekeret is, hogy alaposan lepréseljük és ne maradjon levegő a takarmány között. Az így összerakott zombolyai kazal köré szalmagyűrésből koszorút készítünk, vagy szalmával jól befedjük, aztán földdel vastagon beborítjuk. Ügyeljünk, hogy a borításon ne maradjanak repedések!

Az erjesztett takarmányok kétféle három hónap alatt elkészülnek, karácsony táján biztosan etefehetők. Tisztán nem szokás az állatoknak erjesztett takarmányokat adni, mert szervezetük elpuhul. Más takarmányokkal vegyesen azonban a legkitűnőbb téli takarmányokat szolgáltatják.

Ujabbán a haladó mezőgazdasági takarmány tornyokban savanyítja a zöld takarmányokat. Ezeket a tornyokat takarmány silóknak nevezik.

R. M. Torda. Kópádlóból a zsiros foltot a következő módon távolítjuk el. A padlót szappanos szódaoldattal felmossuk, utána pedig tiszta vízzel felsuroljuk. Ha a folt ilyen módon nem tűnne el, kezeljük sósavval. Ügyeljünk a sósav kezelésénél, mert a sósav maró és mérgező folyadék.

Sz. A. Nagyszalonta. Ertesítjük, hogy a küldött levél a *libapimp* — *Potentilla anserina* — levele

Ha szüksége van erre a drogra, úgy az dr. Nagy Árpád gyógyszer-tárában: Cluj-Kolozsvár, Mo-nostori-út 38. kapható.

R. B. Szövérd. Őszi szösös bük-főnymagot Kolozsvárt most nem lehet kapni. Talán valamelyik termelőnél van még egy kis készlet. Olvasóink között is akad talán olyan, aki ezt a fontos takarmánynövényt termelte?

Cs. S. Bihar. Pasteurizált tej alatt értjük az olyan tejet, a melyet 10—30 percig legalább 70°-nál, de 100 foknál alacsonyabb hőmérsékletnek tettek ki. Ezzel a tejet tartóssá teszik, mert a bomlást okozó bacillusokat megölik, másrészt a betegségek csiráitól is megszabadítják a tejet. Ezért főleg gyermekeknek szoktak pasteurizált tejet adni. Hogy miképp lehet a tejet pasteurizálni, azt leírva találja Jászberényi András és Szász Ferencnek: Tejgazdaság című könyvében, (annak 45 és 46 lapján). Ezt a könyvet az Erdélyi Gazdasági Egylet adta ki. Ott ez (Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Muresan—Attila-u. 10. sz.) ma is kapható.

Továbbá azon kérdésre, hogy milyen nagy tőke szükséges napi 4—500 l. tej paszterizálásához, pontos választ nem tudunk adni, mert az a legfontosabb kérdés, hogy a gépeket milyen árban tudja beszerezni? Ezt valamelyik nagyváradai műszaki kereskedésben megtudhatja. Valószínű, hogy minden nagyobb városban van olyan üzem, ahol paszterizált tejet dolgoznak fel, azonban, hogy mely városokban nincsen azt mi nem tudjuk, s erre nézve azt tanácsolhatjuk, hogy forduljon a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamarához, ahol a Nagyvárad környékén levő városokra nézve felvilágosítással szolgálnak. A kérdéses miniszteri rendeletről mi nem tudunk semmit, azonban magunk részéről nem ajánljuk azt, hogy Ön egy nagyobb szabású vállalkozásba fogjon bele, mert a jelenlegi súlyos helyzet miatt egész biztosan állíthatjuk, hogy Ön ezen vállalkozásra ráfizetne, mert megfelelő üzletkör s ismeretség hiányában a tőkét idő előtt felemésztené.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői üzenetek

Már csaknem az összes hátrálékos előfizetőnkhez elküldöttük a kitöltött postautalványt, azonban ennek dacára nagyon sokan vannak olyanok, akik hátrálékokat még nem küldték be. A jelenlegi nehéz viszonyok között lehetlenség még tovább is hitelezni s ezért ismételtén felszólítunk minden hátrálékos tartozása kiegyenlítésére, mert ha ez rövid idő alatt nem történék meg, bármennyire is sajnáljuk, a hátrálékosoknak több lapot nem küldhetünk.

S. A. Korond, P. S. Szőkefalva. G. M. Felsőrákos. P. L. Ötvös. M. Z. Érmihályfalva. K. L. Sepsiszentgyörgy. N. F. Érkörtvélyes. F. L. Margitta.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

N. L. Bihardiószeg. A könyvnapot helyett más könyvet nem adhatunk. A könyvnapot címére elküldöttük.

B. F. Konstanca. Beküldött apróságai és verse nem váltak be. Igyekeztek eredeti dolgokat írni. Ha küld be jobb írásokat, sor kerülhet közlésükre. Beküldött tudósítását a „Magyar Nép“ művelődési rovatában közölni fogjuk. Fogadja köszönetünket érte.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: N. L. Bihardiószeg 345 (r. 1931. dec. 31-ig). Sz. D. Jákóhódos 238 (ebből 108 lei hirdetésért, előfizetés rendezve 1931. december 31-ig), Kulturális Kör Kőhalom 270, H. I. Szatmár 90, K. Gy. Vetés 175, C. F. Krasznaterebes 100, Ifj. Sz. J. Turterebes 175, M. K. Szinerváralja 175, N. J. M. Patóháza 100, M. E. Nagyszében 175, B. M. Buzd 157, Sz. A. Érszakácsi 175, Gazdakör Mosnica 170, Zs. M. Makfalva 170, F. B. Ágya 175, H. J. Arad 75, Sz. J. Szemlak 95, E. J. Naszód 175, P. I. Hegyköszentmiklós 175, B. Gy. Fugyivásárhely 175, Ifj. K. M. Belényesujlak 175, N. I. Ozsdola 175, H. F. Hidalmás 175, M. J. Tusnád 175, L. S. Bodola 170 lei.

KÖNYVRENDELŐINKHEZ
Könyvosztályunk arra kéri a hozzá forduló előfizetőket és többi megrendelőket, hogy a rendelés értékét akár postabélyegben, akár postautalványon előre küldjék be, mivel ez részükre nagy költségmegtakarítást jelent. Az utánvételzési költség — ajánlási díj, száll. levél, értékelés, portó, kézbesítési levonás — ugyanis minimálisan 20.— leut tesz ki, ami 100 lejen aluli rendeléseknél sokszor a megrendelt könyv, vagy füzet értékével egyenlő. Ezen összeg az érték és súly szerint emelkedik. A pénz beküldésével kapott megrendeléseknél a tényleges portódíjat szívesen viseli könyvosztályunk és így a megrendelőnek semmi költsége nincs. Könyvosztályunk arra az esetre, ha a könyv árát nem tudnák, szívesen ad előzetes felvilágosítást a kívánt könyv, szindarab stb. áráról. Ezen pénzt megtakarító akciót mi is nyomatékosan ajánljuk szeretett olvasóink figyelmébe.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alást keresők részére 20 szög 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Jóforgalmu felszerelt kovácsműhely lakással együtt sürgősen eladó, a lakás gyümölcsösrel együtt külön is eladó. Érdeklődni lehet Háromszék megye, Aitamare—Nagyajta 114.

Valódi homespun uri és női divatszöveteket készít és önköltségi áron elad a

„DOMBRIA”

házziszövetet

Cluj-Kolozsvár,
Strada Brătianu (v. Király-utca) 51.

12 osztályú készpénz sorsjáték

Hanyerni akar nagy összeget, siessen venni mentő sorsjegyet

Hatodik osztály húzása 1931. október hó 4 én Hatodik osztály húzása

Nyeremények kifizetését az „Albina Bank” garantálja.

Főnyeremény: 1.000.000 lej. — Nyeremények összege: 4.000.000 lej.

Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszik. Sorsjegyek ára 100 és 50 lej.

Vidéki rendeléseknél 19 lej portóköltésre hozzáadandó.

Sorsjegyek megrendelhetők kiadóhivatalunk útján is!

Központi Sorsjegyiroda Cluj-Kolozsvár, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

A legkitünőbb szakorvosok
utmutatása alapján készült

CZELNAI:

DIÉTÁS SZAKÁCSKÖNYVE

minden betegség pontos szakszerű diétájával

140 — lejt kapható a Miner-
vánál. Cluj-Kolozsvár, Strada
Reg. Maria (Deák-F.-u.) 1. sz.

Vidékre a pénz előzetes beküldésére,
vagy utánvétellel küldjük.

**Mezőgazdasági Bank
és Takarékpénztár Rt**

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand
(v. Wesselényi Miklós-utca) 7. sz.

Fióktézetek:

Eej-Dés, Beclean-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsibó, Zălau—Zilah.

Alfiliált intézetek:

A Nagynyéki Kisegítő Tak.-pénztár
P.-T. Aiud-Nagynyed és ennek
Uicara-Marosujvári fióktézetete. —

Saját tőké:

60.000.000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden-
ágazatával. Átutalásokat bel- és
külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

MEGJELENT

„ERDÉLY TÖRTÉNETE”

Irla: Jancsó Benedek.
Kiadásra rendezte: Gyallay Demokos.
Kiadta a „Minerva” Irodalmi és
Nyomdai Müintézet Részv.-Társ.
A 390 oldalas könyv ára 80 lei.
Megrendelhető a kiadónál Cluj-
Kolozsvár, Strada Baron L. Pop
(volt Brassai-utca) 5. szám alatt.
Aki megakarja ismerni az erdélyi
magyarság külön nemzeti életét,
aki történelmi öntudaton alapuló
erkölcsi erőt, erős tevékeny nem-
zeti érzést óhajt meríteni, az nem
nélkülözheti Jancsó Benedek
örökbecsű művét.

**Olcsó, egészséges és jóízű
a mézes teasütemény!**

Kremnitzkyné süteményeivel
a 10. aranyérmert nyert
6. kiadású szakácskönyve

**Rázi mézestészták és
méhtermékek feldolgozása**

25 lejt kapható. — Ez a könyv
különb. receptjeivel nyereséget
jelent a háziasszonynak és a
méhészkedőnek egyaránt.

Megrendelhető kiadóhivatalunk útján!

**Kolozsvári
Takarékpénztár és
Hitelbank Részv.-Társ.**

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii Főter) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett
fogad el és rendszerint fel-
mondás nélkül fizet vissza. —
Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej Diciosánmartin Alba-
Julia, Targu-Murás Oradea, Timi-
soara. (Dés, Dicsós zentmárton,
Gyulafehértvár, Marosvásárhely,
Nagyvárad és Temesvár.)

Saját tőkéi 145 millió lei.

Alfiliált intézetei:

Tordaaranyos várm. Tak.-pénztár
Rt. Turda (Torda), Alsóféhérm.
Gazdasági Bank és Tak.-pénztár
Rt. Aiud (Nagynyed), Udvar-
helymegyei Takarékpénztár
Odorheiu-Székelyudvarhely,
Cnstur (Székelykeresztúr),
Szászregenyvidéki Takarékpénztár
és Hitel Rt. Reghin Szász-
regén. — Népbank Rt.
Hued n. Bánffyhad
és Szamosujvári
Hitelbank Rt. Gherla
— Szamosujvár. —

Minden bankügyletet
a legelőnyösebben végez.
Aruraktárát a vasút mellett.

Gazdák figyelmébe!

Akar Ön bő termést és nagy jövedelmet? Akkor ne hagyja gyümölcs-
fáit az idén is tönkremenni és permetezzen lombhullás után, vagy a
tél folyamán rügyfakadás előtt, levél, paizs, vértetű, valamint minden-
nemű kártevő ellen „DENDRIN”-el, vagy a kétszeres erősségű
„NEODENDRIN”-el. Pár héttel rügyfakadás előtt pedig permetezzen
lisztharmat, monília, gombák ellen bordóilével kevert „AMONIL”-al.
Ingyenes részletes utmutatást a gyártó:

Moskovits Ipartelepek Részvénytársaság Oradea-Nagyvárad

Lerakatok:

Biasini S. Utóda Cluj-Kolozsvár. — Dr. Morász Béla magkereskedés
Cluj-Kolozsvár. — Szatmármegyei Mezőgazdák Részv.-Társ. Satu-Mare-
Szatmár. — Haracsek Vilmos Utóda Baia-Mare-Nagybánya. — Neumann
és Markovits Baia-Mare-Nagybánya. — Weisz Lajos Careii-Nagykároly.
Frankovits Ignác Részv.-Társ. Simleul-Silvaniei-Szilágysomlyó. — Zöld
János Odorheiu-Székelyudvarhely. — Dr. Barabás és Sipos Sft.-Gheorgh-
Sepsiszentgyörgy. — Mezőgazdák R.-T. Arad, Karl Mayer Timisoara-
Temesvár, Bul. Reg. Ferdinand 5. — Hangya Központ Aiud-Nagynyed.
Winkler János Aiud-Nagynyed.

Rendelje meg a

Pásztortűz

irodalmi folyóiratot.

Előfizetési díj:

Egész évre -- 500 L. Félévre -- -- 260 L.

Negyed évre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.
Kérjen mutatványszámot!OLCSÓBBAN
pácoljuk vetőmagvainkat**PORZOL-lal**

Porzol-lal pácolt vetőmagból holdanként 10 kilóval kevesebbet vehetünk, mint gálicos csávázás után, mégis nagyobb lesz a termés. Már egyedül a megtakarított vetőmag értéke behozza a Porzol árát. Porzolózott vetőmag szárazságban nem csirázik, erőteljesen kel ki, dusan bokrosodik.

Kapható minden jobb szaküzletben.

Képviselet: Spodheim és Társa, București, Bdul Elisabeta No 55

„Transsylvania” Bank RT

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetek:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs
Gyergyószentmiklós,
Csikszerecs,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres,
Elfogad betéteket, leszámítól
váltókat és bárhova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.

Ujra olcsóbb lett a SZUPERFOSZFÁT!

Szuperfoszfát biztosítja a termést! Szuperfoszfát növeli a jövedelmet!

Ősziakat sohase vessünk SZUPERFOSZFÁT nélkül, mert a 16—18%-os vízben és citrátban oldható foszforsav tartalmu SZUPERFOSZFÁT feltéllen sikert és eredményességet biztosít! Jó minőségű, vitaminokban gazdag, egészséges, romlás nélkül eltartható, biztos és nagy zöldség- és gyümölcstermés csak SZUPERFOSZFÁT használatával érhető el!

A kálihiány pótlására ajánlunk 40%-os kálisót.

Díjtalan szaktanácsot és használati utasítást ad:

„MARASESTI” Műtrágyagyár R-T. Cluj-Kolozsvár,
Str. Avram Jancu (volt Petőfi-utca) 3 szám.

Végül a „MAGYAR NÉP” kiadóhivatala, a mezőgazdasági egyesületek és kamarák, a gazdakörök, a MÁV gépgyár lerakata „AGROTECHNICA” Cluj-Kolozsvár és a vidéki képviseletek.